

FARSKÝ LIST

20. október – 26. október 2025, číslo 619

Gréckokatolícka cirkev, farnosť Čičava, Čičava 38, 09301

Tel.: 0911/711488, o.martinlaban@gmail.com

Záchrana pre hriešnika – kríž, zmŕtvychvstanie a dar Ducha Svätého (pozitívna kerygma) (pokračovanie)

Teraz vidíme ako biblická kerygma láme tesné hranice teologickej kerygmy, o ktorej sme hovorili predtým. Vidíme, že radostná zvesť sa nekončí tým, že Ježiš na kríži splatil Bohu Adamov dlh, že dal nekonečnú náhradu za naše hriechy. A teraz prosím pekne, ľudský rod, cesta je voľná, nebo je otvorené, usiluj sa, aby si tam vošiel.

To by bolo pseudovykúpenie, keď ľudský rod ďalej žije ako chromá ovečka, ktorá nemôže chodiť. Lebo žije ďalej v tej existenciálnej situácii, ktorú opisuje List Rimanom v 7. kapitole a List Hebrejom v 2. kapitole ako situáciu strachu pred smrťou.

Našťastie sa radostná zvesť nekončí na tých faktoch, ktoré môžeme nazvať objektívnym vykúpením, uskutočňovaným mimo človeka. Radostná zvesť ide ďalej a hovorí, že potrebné sú ďalšie zásahy Pána Boha. Po tom, čo Ježiš urobil pre Otca (utrpenie, smrť a zmŕtvychvstanie), je rad na to, aby sa jeho zmŕtvychvstanie pre nás stalo ospravedlivením. Aby Boh zostúpil a mocne zasiahol v našom vnútri a tak uskutočnil obriezku nášho srdca. Aby uskutočnil to, čo Sv. Pavol nazýva novým stvorením, novým narodením sa z Boha, našim novým spoluzvriesením z mŕtvych s Ježišom Kristom. Aby sme sa otvorili pre nový život, pre ten prameň očisťujúcej vody, ktorý vyviera z prebodnutého Kristovho boku a nás vnútorne uzdravuje.

Spôsobuje, že zmrzačená ovečka náhle ozdravie. Dielo Ježiša sa neskončilo tým, že otvoril cestu do neba a ukázal nám ju. Neskončilo sa tým, že sa prvý na ňu vydal, zanechal nám vznešený príklad a teraz volá biednu ovečku: „No tak, pekne prosím, hýb sa!“ Úbohá vstáva, ale na choré nohy. Kríva, kríva a nemôže. Trošku prešla a padá, nemôže si pomôcť. Našťastie to nie je tak.

Dielo vykúpenia, Evanjelia, ide ďalej. Ježiš sa zohýna nad ovečkou a berie ju na svoje ramená, lieči jej rany, dlhý čas ju nosí a nič od nej nevyžaduje. Keď uvidí, že noha sa už vyliečila, je zdravá, postaví ovečku na zem a hovorí: „Teraz už budeš môcť kráčať cestou viery, si vyliečená“. Najprv však musí nastúpiť moment uzdravenia.

Sme v bode, ktorý je v našom duchovnom živote nedocenený, ktorý teoreticky existuje, ale v praxi býva obchádzaný. Tu je medzera. Vieme o tom, čo Ježiš urobil na kríži (smrť a zmŕtvychvstanie), ale pri tom sa to končí.

Vyzerá to tak, že sa teraz musíme usilovať. Nie! Ešte čosi sa musí stať. Musíš mať silné svedectvo Boha, svedectvo moci zmŕtvychvstalého Ježiša, ktoré ťa vnútorne uzdravuje, berie ti strach zo smrti a dáva ti víťazstvo nad smrťou a hriechom.

Ježiš spôsobí, že víťazstvo, ktoré zrealizoval vo svojom tele sa stane твоjím víťazstvom. Ty si ho prisvojíš.

Ježišov život začne v tebe pulzovať niečím novým – novým životom. Až vtedy sa staneš novým stvorením. Až vtedy sa staneš kresťanom. Až vtedy môžeš kráčať cestou vykúpenia. Až tu je miesto pre askézu a pre prácu nad sebou.

My naopak, sa o niečo márne usilujeme, keď sme ešte chorí, keď ešte nemáme žiadne svedectvo.

To všetko, o čom tu hovoríme, môže byť obyčajným komentárom, môže byť iba teóriou. To však má byť cesta ohlasovania, kontaktu s Duchom, darcom života.

Ohlasovanie kerygmy má za cieľ svedčiť o tom, čo ukazuje nádherná vízia Ezechiela, keď zo svätyne Jahveho vyviera prameň – najprv malý, neskoršie čoraz silnejší. Prameň smeruje k Judejskej púšti. K púšti, kde nie je život, kde je smrť. Ide postupne do ďalších oblastí smrti, tam kde je strašné Mŕtve more, ktoré bolo pre všetkých symbolom kataklizmy, strašnej katastrofy a Božieho prekliatia. Tam kde nie

je žiadny život, kde nepláva žiadna ryba. Tam smeruje prameň a premieňa prirodzenosť Mŕtveho mora. Vody sa stanú sladkými. Zostanú iba kaluže a močariská na ťažbu soli (Ez .47,11).

Tento prameň k nám nedošiel. Nadalej sa cítime mŕtvi, sme neplodnou púšťou, ktorá nie je schopná dávať plody večného života, nie je schopná dávať lásku. Nadalej sa bojíme smrti a umierania. Sme konfrontovaný s faktami, ktoré nás determinujú, preto satan potom nami manipuluje a páchame hriech za hriechom.

Najprv musí nastúpiť vnútorné, radikálne ozdravenie, a až potom na tomto podklade môže byť budovaná ďalšia kresťanská duchovnosť a ďalšie špecifické duchovnosti, akými sú duchovnosť reholná, kňazská, atď.

Čo ďalej hovorí kerygma apoštola Petra? My sme toho svedkami. To znamená, že kerygmu je treba ohlasovať v cirkvi v pozícii svedka; toho, ktorý hovorí o tom, s čím má skúsenosť (porov. 1Jn 1,1-4). A svedčí o tom, že Ježiš je Pánom, že má vládu a moc. Jeho zmŕtvychvstanie sa stalo mojím údelom, je mnou prijaté.

Pozrime sa čím je tu nanebovstúpenie.

Nanebovstúpenie je už vstupom diela vykúpenia do subjektívnej sféry. Zmŕtvychvstanie a nanebovstúpenie, to je jednota. Do chvíle zoslania Ducha Svätého je zmŕtvychvstanie (to je vidieť zo správania sa apoštolov) vonkajším faktom, ktorý ich ešte vnútorne nemení.

Táto etapa od zmŕtvychvstania po nanebovstúpenie je etapou, bez ktorej by apoštoli neboli pripravení, aby zoslanie Ducha Svätého mohlo dokončiť to, čo aj skutočne dokonalo. Ale to im ešte neberie strach zo smrti. Ešte sa boja vyjsť z večeradla. Ešte nevedia, čo vlastne majú ľuďom povedať. Ešte nie sú svedkami. Až v deň zoslania Ducha Svätého Peter hovorí: My sme toho svedkami, keď sa zmŕtvychvstanie prostredníctvom zoslania Ducha Svätého znútornilo, stalo sa vnútorným faktom, dalo im nový život.

Vtedy otvárajú dvere večeradla, bez strachu vychádzajú na denné svetlo a ohlasujú ľuďom Evanjelium, necúvajúc pred následkami: že ich budú trestať, že ich zabijú. Jasne hovoria, že musia viac počúvať Boha než ľudí. Pred týmto faktom by sa nikdy nezmohli na takú odpoveď, na takú odvahu. Duch Svätý im dal nový život. Vidia, že hriech je odpustený. Boh im skutočne odpustil hriech, keď im dal nový život. Keď to počuli, bolesť im prenikla srdce a povedali Petrovi a ostatným Apoštolom: „Čo máme robiť, bratia?“ (Sk 2,37).

Kerygma musí byť tak ohlasovaná, aby ľudia v konfrontácii s radostnou zvestou najprv objavili, že sú hriešnici. Potom aby zistili, že je tiež východisko. Zmŕtvychvstanie môže byť aj mojím údelom, môže aj mne dať nový život, môže ma viesť do nového rozmeru života. Ibaže to je ešte veľmi všeobecné. Ale je nádej.

Ale čo mám konkrétne robiť? Ako sa to všetko môže stať mojím vnútorným životom? Akým spôsobom sa môžem stať kresťanom? Toho sa dotýka odpoveď apoštola: Robte pokánie a nech sa dá každý z vás pokrstiť v mene Ježiša Krista na odpustenie svojich hriechov a dostanete dar Svätého Ducha (Sk 2,38). „Robte pokánie“ znamená „verte Evanjeliu“. Sv. Marek má k tomuto odporúčaniu najlepší komentár (Mk 1,14-15), kde Ježiš hovorí: Kajajte sa a verte evanjeliu. To je najlepšie vysvetlenie toho, na čom spočíva obrátenie.

Prvou etapou zo strany človeka je viera. Viera v čo? Viera, že to čo počuli v kerygme je pravda. Táto viera je ťažká. Ťažko je človekovi skutočne uznať, že je hriešnikom. Uveriť, že je vrahom Ježiša Krista. Uver v to, ale tiež uver, že Boh ti odpustil, že zmŕtvychvstaním Krista zničil tvoj hriech, že odpustenie hriechov môže byť tebou dosvedčené v zázračnosti nového života, keď dostaneš Ducha Svätého. Uver, že to všetko je možné. Uver, že Ježiš má vládu a moc, že on to môže s tebou urobiť. Táto viera zachraňuje.

Ako Abrahám dostal neslýchané prisľúbenie, že vo svojej starobe, vo svojej neplodnosti, vo svojej

bezmocnosti bude mať syna, tak aj my dostávame prislúbenie nového života v tajomstve zmŕtvychvstania Ježiša Krista. A Božie prislúbenie vyžaduje bezpodmienečnú vieru. Preto Sv. Pavol veľmi zdôrazňuje, že „sme ospravedlivení z viery“, a nie zo skutkov (porov. Rim 28).

To neznamená, že skutky nie sú potrebné, ale že skutky nie sú zdrojom vykúpenia. Cez skutky nikto nemôže vyjsť z toho kruhu smrti. Nikto nemôže zmeniť svoju situáciu, ktorú spôsobil hriech. Iba Ježiš má moc nás odtiaľ vyviešť. A aby sa to začalo so mnou diať je z mojej strany potrebná viera.

Sv. Pavol sa v Liste Rimanom pýta: „Rušíme teda vierou zákon?“. Odpovedá: „Vôbec nie! Naopak, zákon potvrdzujeme“ (Rim 3, 31). Človek môže až teraz zachovať zákon, ale najprv je prijatie radostnej zvesti a svedectvo, ako ma viera pomaly vedie ku kontaktu so zmŕtvychvstálým Ježišom, ako ma tento kontakt uzdravuje.

Peter ďalej hovorí: „Dajte sa pokrstiť“. A pritom sviatosť krstu je sviatosťou viery. Tak ako sviatosť Eucharistie je sviatosťou lásky, tak sviatosť krstu je sviatosťou viery. To znamená, že viaže vieru do negatívnej a pozitívnej kerygmy a zároveň ju akoby spečatuje. „A vtedy dostanete na odpustenie hriechov ako dar Ducha Svätého“ – a vtedy sa stanete novým stvorením, stanete sa kresťanmi. Následne Sv. Peter hovorí: „Veď to prislúbenie patrí Vám a Vaším deťom i všetkým čo sú ďaleko, všetkým ktorých si povolá Pán náš Boh“. A ešte mnohými inými slovami ich zaprisahával a povzbudzoval: „Zachráňte sa z tohto zvrhlého pokolenia!“ (Sk 2,39-40). Čo to znamená? Koho Sv. Peter nazýva „zvrhlým pokolením“? Celý ľudský rod v situácii hriechu. Je tu výzva, pretože je možnosť. Pán Boh stvoril človekovi novú možnosť vyjsť z tejto situácie, teda zachráňte sa z tohto zvrhlého pokolenia.

Do kerygmy patrí tiež opis života prvej cirkvi. Tento opis je veľmi dôležitý, ale nemá sa oddelovať. Oni prijali jeho slovo a dali sa pokrstiť (Sk 2,41). Prijat jeho slovo znamená uveriť mu. Prijat, že to, čo sme počuli, je pravda.

Apoštolí a ich poslucháči vytvorili prvé cirkevné spoločenstvo. Vidíme, že spoločenstvo cirkvi je ovocím viery v zmŕtvychvstanie Ježiša.

Zmŕtvychvstálý Kristus ukazuje svoju moc nad hriechom nie iba človeku ako jednotlivcovi, ale tiež v spoločenstve cirkvi, ktorá sa stáva mocou Krista, spoločenstvom lásky. Ďalší krok tohto opisu ukazujú cirkvi ako spoločenstvo lásky: čím cirkev žije, ako k tomuto spoločenstvu lásky dochádza a ako sa ono upevňuje. Vytrvalo sa zúčastňovali na učení apoštolov, na bratskom spoločenstve, na lámaní chleba a na modlitbách (Sk 2,42).

„Učenie apoštolov“ to sú ich katechézy. Také katechézy poznáme z apoštolských listov sv. Pavla, z 1. listu sv. Petra. Ukazujú, že Ježiš je Pánom a Mesiášom. Dnes to nazývame živým Božím Slovom. Pre prvotnú cirkev bol Svätým Písmom Starý Zákon. Nový Zákon ešte neexistoval. Istý čas cirkvi nemala svoj kánon Nového Zákona. Kým bude sformovaný, uplynie celé storočie. Medzi tým sa už od počiatku zjavujú elementy, ktoré musia byť v štruktúre kresťanského spoločenstva: učenie apoštolov – teda Božie Slovo. „V bratskom spoločenstve“ – cirkev musí byť spoločenstvom. Spoločnosť, aspekt spoločenstva patrí do jej podstaty. Kresťanstvo nemá výlučne individuálnu duchovnosť. Náš zväzok s Bohom je vo svojej podstate horizontála i vertikála. To znamená, že spojuje nás medzi sebou do jednoty a v tejto jednote možno zažiť zmŕtvychvstaleho Krista. „V lámaní chleba“ – to je Eucharistia, teda sväté sviatosti, konečne – „v modlitbe“.

Božie slovo, Eucharistia a spoločenstvo, to sú tri elementy, ktoré musia byť obsiahnuté v živote cirkvi. Modlitba ako štvrtý element, bez ktorej je zrelý kresťanský život absolútne nemožný, bez ktorej nemôžeme hovoriť o skúsenosti moci zmŕtvychvstaleho Krista. Je to „prevodový pás“, ktorý nám prináša všetko, čo nám Božie Slovo, Eucharistia a spoločenstvo môže dať.

Musí to byť mocný, individuálny zväzok s Bohom, ale musí to byť tiež zväzok, ktorý nás spája s bratmi. Božie slovo – ale v spoločenstve, sviatosti – ale v

spoločenstve. Najviac toto spoločenstvo zvyrazňuje „lámanie chleba“. Hovorí o spoločenstve stola, ktoré vyžaduje veľa spolustolujúcich. Všetci, čo uverili boli pospolu a všetko mali spoločné. Predávali pozemky a majetky a rozdeľovali ich všetkým podľa toho, ako kto potreboval (Sk 2, 44-45).

Je tu ukázané, do akej miery došla jednota prvých kresťanov, akú má kerygma moc presvedčiť človeka, uskutočniť jednotu medzi rozhnevanými osobami, s celým svetom i so sebou. Môže vytvoriť novú rodinu, v ktorej sa ľudia neboja dať dole svoje masky. To, čo pre nich bolo do tej doby hlavným zabezpečením (peniaze, majetky, dobrá, atď.), dajú do spoločnej kasy, robia z toho spoločné dobro.

Deň čo deň svorne zotrúvali v chráme, po domoch lámali chlieb a s radosťou a s úprimným srdcom požívali pokrm (Sk 2,46). Skutky apoštolské predstavujú hlavné rysy vnútorného života prvých kresťanov: úprimnosť a radosť.

To je to, do čoho vedie kresťanská duchovnosť. Čítame, že je postavená na pokore. Stojí na fakte, že každý vníma seba ako hriešnika. Neskoršie prichádza chvíľa úprimnosti srdca a duchovnosť zvelebovania. Zvelebovania za to, čo Boh so mnou robí. Za to, ako Boh robí moje dejiny. Za to, že odrazu svet prestane byť pre mňa svetom rozdeleným na udalosti dobré a zlé. Za všetko chválim Boha. Vo všetkom vidím jeho lásku. Vo svete, v mojich dejinách sa nedeje nič, čo by pre mňa nebolo dobré. „Tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré“, ako hovorí sv. Pavol (porov. Rim 8,28). Chválili Boha a boli milí k všetkému ľudu. A Pán každý deň rozmnožoval tých, čo mali byť spasení (Sk 2, 47). A pritom je to spoločenstvo, ktoré evanjelizuje, spoločenstvo, ktoré apoštoluje, ktoré ohlasuje kerygmu (to, s čím má skúsenosť) iným ľuďom a je predurčené k tomu, aby pomaly doň vstúpili aj iní. To sú zásadné prvky kresťanskej kerygmy – tej abecedy kresťanstva, z ktorej vyplývajú rôzne závery.

	Čičava	Komárany	Merník
Po	<i>Svätý veľkomučeník Artemios</i>		
20.10.	18.00 +Marta (r.Tkáčová) +panychýda 40d.		
Ut	<i>Prepodobný otec Hilarión Veľký</i>		
21.10.	18.00 +Mária (r.Janočková) +panychýda		
St	<i>Svätý apoštolom rovný Aberkios Divotvorca, hierapolský biskup</i>		
22.10.	18.00 +Marta (r.Tkáčová)		
Št	<i>Svätý apoštol Jakub, podľa tela Pánov brat</i>		
23.10.	18.00 +Mária (r.Janočková)		
Pi	<i>Svätý mučeník Aretas a spoločníci</i>		<i>Zdržanlivosť od mäsa</i>
24.10.			18.00 +Jozef, Mária (r.Hlavačová)
So	<i>Svätý mučeníci a notári Marcián a Martyrios</i>		
25.10.			
Ne	<i>Dvadsať nedeľa po Päťdesiatnici</i> <i>Svätý veľkomučeník Demeter Myromvonný</i>		<i>Zbierka na opravu chrámu</i> <i>Pomazanie myrom sv. Demetra</i>
26.10.	9.15 za farnosť	7.30	11.00

Úmysel modlitby: za mier na Ukrajine a vo svete